

Teataja

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

66. aastakäik

20. juuni 2023

Sisukord

I Resolutsioonid, soovitused ja arvamused

RESOLUTSIOONID

Nõukogu

2023/C 217/01	Nõukogu resolutsioon, mis käsitleb õiguskaitse valdkonnas toimuvat tollikoostööd ja selle panust ELi sisejulgeolekusse	1
---------------	--	---

IV Teave

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

Nõukogu

2023/C 217/02	Strateegia, mis käsitleb õiguskaitse valdkonnas toimuvat tollikoostööd ja selle panust ELi sisejulgeolekusse	4
---------------	--	---

2023/C 217/03	Teatis üksustele, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, mis on sätestatud nõukogu otsuses 2014/512/ÜVJP ja nõukogu määruses (EL) nr 833/2014, mis käsitlevad piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas	8
---------------	--	---

2023/C 217/04	Teatis teatavatele isikutele ja üksustele, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, mis on sätestatud nõukogu otsuses 2014/145/ÜVJP ja nõukogu määruses (EL) nr 269/2014, mis käsitlevad piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega	9
---------------	---	---

Euroopa Komisjon

2023/C 217/05	Euro vahetuskurss — 19. juuni 2023	11
---------------	--	----

Kontrollikoda

2023/C 217/06	Eriaruanne 15/2023: „Akusid käsitlev ELi tööstuspoliitika – vaja on uut strateegilist impulssi“	12
---------------	---	----

Euroopa Andmekaitseinspektor

2023/C 217/07	Kokkuvõte Euroopa Andmekaitseinspektori arvamusest, mis käsitleb läbirääkimisvolitusi rahvusvahelise lepingu sõlmimiseks isikuandmete vahetamise kohta Europol ja Peruu õiguskaitseasutuste vahel (Arvamuse täistekst inglise, prantsuse ja saksa keeles on Euroopa Andmekaitseinspektori veebilehel https://edps.europa.eu)	13
2023/C 217/08	Kokkuvõte Euroopa Andmekaitseinspektori arvamusest, mis käsitleb läbirääkimisvolitusi rahvusvahelise lepingu sõlmimiseks isikuandmete vahetamise kohta Europol ja Mehhiko õiguskaitseasutuste vahel (Arvamuse täistekst inglise, prantsuse ja saksa keeles on Euroopa Andmekaitseinspektori veebilehel https://edps.europa.eu)	17
2023/C 217/09	Kokkuvõte Euroopa Andmekaitseinspektori arvamusest, mis käsitleb läbirääkimisvolitusi rahvusvahelise lepingu sõlmimiseks isikuandmete vahetamise kohta Europol ja Boliivia õiguskaitseasutuste vahel (Arvamuse täistekst inglise, prantsuse ja saksa keeles on Euroopa Andmekaitseinspektori veebilehel https://edps.europa.eu)	21

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

NÕUKOGU

Nõukogu resolutsioon, mis käsitleb õiguskaitse valdkonnas toimuvat tollikoostööd ja selle panust ELi sisejulgeolekusse

(2023/C 217/01)

TULETADES MEELDE JÄRGMIST:

1. Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 67 lõikega 3 ja artikliga 87 nähakse ette liikmesriikide pädevate asutuste, sealhulgas tolli- ja teiste õiguskaitseasutuste vahelise koordineerimise ja koostöö meetmete tihendamine seoses kuritegude ennetamise, avastamise ja uurimisega, et kaitsta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala;

TUNNISTADES, ET:

1. liikmesriikide tolliasutused juhivad kaupade jälgimist ja kontrolli ELi välispiiridel;
2. liikmesriikide tolliasutused ja muud pädevad asutused annavad riikliku pädevuse piires ja ulatuses üliolulise panuse ELi sisejulgeolekusse, ennetades, avastades ja uurides tegevust, mis hõlmab kaupade reeglitevastast või ebaseaduslikku piiriülest liikumist ja rahapesu, ning ELi rahaliste ja mitterahaliste huvide ning ELi kodanike tervise, turvalisuse ja julgeoleku kaitsmisse;
3. rahvusvaheline organiseeritud kuritegevus ja terrorismirühmitused mitte ainult ei kasuta võimalusi, mis tulenevad kaupade ja inimeste vabast liikumisest ELis, vaid kasutavad ära ja kuritarvitavad ka liikmesriikide õigus- ja korralduslike süsteemide vahelisi erinevusi;
4. kurjategijad ja kuritegelikud ühendused tegutsevad piiriülel ja digikeskkonnas;
5. Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja tagajärjel on suurenenud oht ELi sisejulgeolekule ja esile on kerkimas uued ohud, mis loovad võimalusi kurjategijatele;
6. e-kaubanduse kasvu tõttu suureneb salakaubavedu posti- ja kulleriteenuste kaudu;
7. hädavajalik on ELis piiriülese kuritegevuse vastase võitluse meetmete parem koordineerimine ja omavaheline sidumine, mida täiendab ennetav, valdkondadevaheline ja mitut asutust hõlmav lähenemisviis ning tõhus teabevahetus;
8. kaupade, isikute ja kapitali vaba liikumise raames ning pidades silmas vajadust tagada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala, sealhulgas võideldes piiriülese kuritegevuse vastu, on äärmiselt oluline pidevalt hinnata, tõhustada ja suurendada tolliasutuste vahelise, tolli- ja muude õiguskaitseasutuste vahelise ning samuti tolli ja asjaomaste avaliku ja erasektori osalejate vahelise koostöö tulemuslikkust, ilma et see piiraks pädevuste jaotust ja kohaldatavat õigusraamistikku nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil;

9. edendamaks veelgi tolliasutuste suutlikkust ennetada, avastada ja uurida kuritegusid või aidata kaasa nende uurimisele, tuleb täiustada väljaõpet ja tollialast õiguskaitsekoostööd;
10. kõik nõukogu 13. märtsi 1997. aasta määruse (EÜ) nr 515/97 (liikmesriikide haldusasutuste vastastikusest abist ning haldusasutuste ja komisjoni vahelisest koostööst tolli- ja põllumajandusküsimusi käsitlevate õigusaktide nõutava kohaldamise tagamiseks) alusel algatatud meetmed võimaldavad tolliasutuste vahelist viljakat koostööd, mis võib olla väga kasulik piiriülese kuritegevusega võitlemiseks tehtava tollialase õiguskaitsekoostöö vallas;
11. liikmesriikide tolliasutustel on pädevus teostada järelevalvet (sealhulgas riskihindamine) ja kontrollide ELi välispiire ületavate kaupade liikumise üle ning nad täidavad seda rolli koos muude riiklike asutuste ja ametitega, kes jälgivad ja kontrollivad isikute liikumist, aidates seeläbi kaasa integreeritud piirihaldusele;
12. tagada tuleks tolli võrdne ja täiendav kaasamine kõikidesse piiriülese liiklusega seotud aruteludesse ja otsustesse;
13. tõhusa kaitse pakkumine ELi majandusele ja liidu kodanike julgeolekule nõuab tihedamat koostööd ja partnerlust kolmandate riikide, eelkõige ELi naaberriikide pädevate asutustega;
14. ELi jõukus sõltub mitmesugustest teguritest, sealhulgas tõhusast tollialasest õiguskaitsekoostööst;

MÄRGIB RAHULOLUGA:

nõukogu 13. detsembri 2011. aasta resolutsioonil (tulevase tollialase õiguskaitsekoostöö kohta) põhineva tollialase õiguskaitsekoostöö raames komisjoni ja ELi asutuste toel seni tehtud edusamme, sealhulgas järgmist:

- a) tulevase tollialase õiguskaitsekoostöö strateegiate ja õiguskaitse tööühma (toll) järjestikuste tegevuskavade rakendamisel saavutatud tulemused;
- b) tolliasutuste vastastikuse abi ja koostöö konventsioonil (Napoli II konventsioon) põhinev koostöö;
- c) tolliasutuste poolt ning tolliasutuste ja muude õiguskaitseasutuste, ELi institutsioonide, organite ja asutuste ning rahvusvaheliste organisatsioonide koostöös korraldatud ja teostatud arvukate ühisoperatsioonide tulemused;
- d) tolliasutuste aktiivne koostöö Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF), Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol), Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ameti (CEPOL), Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse (EMCDDA), Euroopa Prokuratuuri (EPPO), Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (Frontex) ning Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ametiga (EUIPO);
- e) tolliasutuste vaheline koostöö ida- ja kaguosa maismaa tollipiiri eksperdirühma (CELBET) raames;
- f) tolliasutuste aktiivne ja pidevalt täiustatav osalemine kuritegevusega seotud ohte käsitlevas valdkondadevahelises Euroopa platvormis (EMPACT);
- g) pettusevastase infosüsteemi (AFIS) ja turvalise teabevahetusvõrgu (SIENA) kaudu toimuva teabevahetuse ja juhtumite haldamise laiendamise tulemused;

OTSUSTAB KÄESOLEVAGA:

1. panna paika strateegia, mis käsitleb õiguskaitse valdkonnas toimuvat tollikoostööd ja selle panust ELi sisejulgeolekusse. Strateegia peaks looma raamistiku tollialaseks õiguskaitsekoostööks ja tolli koostööks muude justiits- ja siseküsimuste valdkonna asutuste, organite ja ametitega, et tõhustada teabepõhist tegevust eesmärgiga võidelda piiriülese kuritegevuse vastu ning tugevdada rolli, mida toll täidab vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal toimuvat kaupade liikumist jälgiva ja kontrolliva juhtiva asutusega;
2. strateegia peaks aitama kaasa järgmiste eesmärkide saavutamisele:
 - a) tolliasutuste suutlikkuse suurendamine piiriülese kuritegevuse ennetamise, avastamise ja uurimise või selle uurimisele kaasaaitamise puhul ning julgeolekuga seotud intsidentide, ohtude, riskide ja kriisidega tegelemise puhul;
 - b) tolliasutuste vahelise ning tolliasutuste ja muude õiguskaitseasutuste, asjaomaste ELi institutsioonide, organite ja asutuste vahelise koostöö ja teabevahetuse, ning kui see on asjakohane, kolmandaid riike ja rahvusvahelisi organisatsioone hõlmava koostöö ja teabevahetuse täiustamine, hõlbustamine ja tõhustamine;
 - c) tolliasutuste vahelise ning tolliasutuste ja muude õiguskaitseasutuste, asjaomaste ELi institutsioonide, organite ja asutuste või kolmandate riikide pädevate asutuste vahelise piiriülese koostöö, sealhulgas ühisoperatsioonide edendamine, et ennetada, avastada ja uurida piiriülest kuritegevust või aidata kaasa selle uurimisele;
 - d) luureteabe ja riskide analüüsimise tõhustamine, kasutades teiste õiguskaitseasutuste andmeid, ning vajaduse korral asjaomaste tolli ning justiits- ja siseküsimuste infosüsteemide koostalitlusvõime edendamine;

PALUB:

1. liikmesriikide tolliasutustel ja muudel pädevatel asutustel, kes vastutavad tollialaste õigusaktide rakendamise eest, võtta vajalikke meetmeid strateegia edukaks rakendamiseks. Lisaks aitavad nad õiguskaitse tööühma (toll) kaudu kaasa strateegia jälgimisele ja hindamisele;
 2. komisjonil ning pädevatel ELi organitel ja asutustel aidata aktiivselt kaasa kõnealuse strateegia rakendamisele ning jätkata vastavalt vajadusele ja nii palju kui võimalik operatiiv-, finants-, tehnilise ja logistilise toe andmist kõnealuse strateegia rakendamiseks.
-

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

NÕUKOGU

Strateegia, mis käsitleb õiguskaitse valdkonnas toimuvat tollikoostööd ja selle panust ELi sisejulgeolekusse

(2023/C 217/02)

Sissejuhatus

Käesolev strateegia tugineb varasemate strateegiade edule. Selles säilitatakse varasemate strateegiade rakendamise käigus kindlaks tehtud positiivsed aspektid ja püütakse üldist lähenemisviisi veelgi täiustada.

Toll on ELi välispiiridel tehtavat kaupade liikumise jälgimist ja kontrolli juhtiv asutus. Tuginedes neile siseriikliku õigusega antud pädevustele ja volitustele, annavad tolliasutused kuritegude ennetamise, avastamise, uurimise või nende uurimisele kaasaaitamise kaudu panuse ELi sisejulgeolekusse. Piiriülese kuritegevuse vastases võitluses on väga oluline tolli tegevus riskide avastamisel ja maandamisel enne kaupade ELi toomist või EList välja viimist ning kaupade kontrollimisel ELi sisenemisel ja EList väljumisel.

Tollialane õiguskaitsekoostöö ja selle panus ELi sisejulgeolekusse on aastate jooksul arenenud. Praegu on tolliasutused selles kontekstis olulised partnerid. Tihenenud on koostöö Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol), Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti (Frontex), Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Ameti (CEPOL), Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskuse (EMCDDA) ning Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ametiga (EUIPO). Arenemas on tolliasutuste ja Euroopa Prokuratuuri (EPPO) vaheline koostöö. Hästi on sisse seatud koostöö ja toetav suhe Euroopa Pettustevastase Ametiga (OLAF). Selleks et liikmesriike finants- ja majanduskuritegude, sealhulgas tollikuritegude vastases võitluses paremini toetada, asutas Europol 2020. aastal Euroopa finants- ja majanduskuritegude vastase võitluse keskuse (EFEC). Tolliasutused on üha enam kaasatud kuritegevusega seotud ohte käsitleva valdkondadevahelise Euroopa platvormi (EMPACT) tegevusse ning on tehtud tööd, et veelgi suurendada sünergiaid ja vältida topelttööd ning koordineerimata ja paralleelseid algatusi. Lisaväärtust, mis tuleneb tolli osalemisest EMPACTi tegevuses, tõendavad selgelt EMPACTi operatiivtegevuse tulemused⁽¹⁾. Lisaks annavad õiguskaitse tööühikute (toll) tegevuskavade tulemused kasuliku panuse ELi sisejulgeoleku kaitsmisele ja teavet selle kohta. Koostöö Frontexiga areneb näiteks ühiste kontrollioperatsioonide ja EMPACTi ühismeetmete päevade kaudu.

Hiljutistel olulistel sündmustel, nagu Venemaa provotseerimata ja põhjendamatu agressioonisõda Ukraina vastu, COVID-19 pandeemia ja Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumine (Brexit) on selgelt mõjutanud ülemaailmset kaubavoogu ning sellest tulenevad riskid on kasvanud. Uus tolli lasti eelteabesüsteem peaks suurendama tolli riskijuhtimissuutlikkust. See loob ka uusi võimalusi paremaks koostööks tolli ja muude õiguskaitseasutuste vahel. Sellega seoses tuleks kaaluda asjaomaste tolli- ning justiits- ja siseküsimuste infosüsteemide võimalikku koostalitlusvõimet.

(¹) <https://www.consilium.europa.eu/et/policies/eu-fight-against-crime/>

Õiguskaitsekoostöö kiiresti muutuv maailmas

Organiseeritud kuritegevus muutub üha mitmekesisemaks ja on omandanud mitmetahulise iseloomu, hõlmates eri liiki kuritegevust.

Kuritegelikud ühendused reageerivad paindlikult kõigile ülemaailmsetele ja piirkondlikele muutustele, nad on oskuslikud ning teavad, kuidas kasutada nüüdisaegset tehnoloogiat oma huvides. Oluline on tagada tolliasutuste võime kohaneda kiiresti muutuva poliitilise, majandusliku ja tehnoloogilise keskkonnaga ning sellest tulenevalt arenevate ja tekkivate uute ohtudega.

Tolliasutused kui kaupade, sealhulgas sularaha jälgimist ja kontrolli juhtivad asutused, kes tegutsevad ka ELi välispiiri valvuritena, peavad täitma üha rohkem ülesandeid, hõlbustades samal ajal kaubandust. Samuti tuleb endiselt tegeleda paljude tolliga seotud kuritegevusest tulenevate traditsiooniliste ohtude ja riskidega. Tolliasutused peavad jätkama oskuste, tipptasemel suutlikkuse ja meetodite arendamist, et aidata tulemuslikult ja tõhusalt kaasa ELi sisejulgeoleku tagamisele.

Pidevalt tuleb arendada ja intensiivistada liikmesriikide tolliasutuste omavahelist õiguskaitsekoostööd, samuti õiguskaitsekoostööd selliste tolliasutuste ning asjaomaste justiits- ja siseküsimustega tegelevate asutuste ja muude õiguskaitseasutuste vahel nii riiklikul kui ka ELi tasandil. Samuti tuleks edasi arendada koostööd kolmandate riikide tolliasutuste ja muude asjaomaste õiguskaitseasutustega ning vajaduse korral rahvusvaheliste organisatsioonidega. Käesoleva strateegia üldine eesmärk on tugevdada õiguskaitse valdkonnas toimuvat tollikoostööd, eelkõige käsitledes julgeolekuga seotud intsidente, ohte, riske ja kriise ning tagades tulemusliku reageerimise piiriülestele kuritegudele.

Selleks et paremini kajastada viimastel aastatel aset leidnud arenguid ELi sisejulgeolekus ning tolliasutuste rolli õiguskaitse valdkonnas, on strateegia kavandatud nii, et selle abil saavutataks 8. juuni 2023. aasta resolutsiooni, mis käsitleb õiguskaitse valdkonnas toimuvat tollikoostööd ja selle panust ELi sisejulgeolekusse, eesmärgid.

Eesmärgid

Selleks et toetada ELi julgeolekuliidu ning asjaomaste ELi strateegiate ja tegevuskavade rakendamist ning pöörates erilist tähelepanu rollile, mida toll täidab Euroopa elanike kaitsmisel terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse eest, vajaduse korral koos muude asjaomaste riiklike asutuste, ELi institutsioonide, organite ja asutustega, on püstitatud järgmised eesmärgid:

- 1) suurendamiseks tolliasutuste suutlikkust piiriülest kuritegevust ennetada, avastada ja uurida või selle uurimisele kaasa aidata ning tegelemaks julgeolekuga seotud intsidentide, ohtude, riskide ja kriisidega:
 - i) aidata suurendada tolliasutuste teadmisi, mis käsitlevad piiriülese kuritegevuse ohtu ning konkreetset liiki kuritegude ennetamise ja avastamise viise, samuti selliste kuritegude vastu võitlemiseks kättesaadavaid õiguskaitsekoostöö vahendeid;
 - ii) edendada ja toetada õiguskaitsealaste seadusandlike vahendite ajakohastamist ja arendamist, lähtudes tolli vaatenurgast;
 - iii) aidata kaasa tolli tihedale kaasamisele ELi strateegiliste koolitusvajaduste hindamise (EU-STNA) ettevalmistamisse ja EU-STNAs kindlaks määratud tolli koolitusvajaduste prioriseerimisele, pöörates erilist tähelepanu teabevahetusele, luureteabe ja riskide analüüsimisele, operatiivkoostööle, ennetamisele, avastamisele ja uurimisele;
 - iv) aidata kaasa tolli vajaduste kindlakstegemisele seoses nüüdisaegse tehnoloogia arendamisega, eelkõige avastamise, järelevalve, uurimise ja teabehalduse otstarbel, samuti seoses sellise tehnoloogia hankimise ja kasutuselevõtuga;
 - v) edendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määruse (EL) 2021/1077 (millega luuakse Integreeritud Piirihalduse Fondi osana tollikontrolliseadmete rahastu) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2021. aasta määruse (EL) 2021/1149 (millega luuakse Sisejulgeolekufond), programmi „Euroopa horisont“ ja ELi pettustevastase võitluse programmi kasutamist;

- 2) täiustamaks, hõlbustamaks ja tõhustamaks tolliasutuste vahelist ning tolliasutuste ja muude õiguskaitseasutuste, asjaomaste ELi institutsioonide, organite ja asutuste vahelist koostööd ja teabevahetust, ning kui see on asjakohane, kolmandaid riike ja rahvusvahelisi organisatsioone hõlmavat koostööd ja teabevahetust:
- i) tagada olemasolevate süsteemide tulemuslik kasutamine teabe vahetamiseks tolliasutuste vahel ning tolliasutuste ja muude asjaomaste asutuste vahel, sealhulgas vajaduse korral kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega;
 - ii) arendada edasi tõhusat teabevahetust, määrates kindlaks tolliasutuste kasutatavate süsteemide integreerimise ulatuse kooskõlas lähenemisviisiga, et ühe arestimise kohta esitatakse üks aruanne („One Seizure One Report“);
 - iii) uurida võimalusi sünergiate loomiseks tollialase õiguskaitse valdkonna riskijuhtimise ja ühtse riskijuhtimise raamistiku alusel tehtud riskianalüüside vahel;
 - iv) tagada tolliasutuste juurdepääs turvalisele teabevahetusvõrgule (SIENA) ja selle kasutamine;
 - v) töötada välja ja täiendada olemasolevaid riskianalüüse ja ohuhinnanguid, eelkõige ELi tollialaseid ohuhinnanguid (EU CTA), tehes vajaduse korral tihedat koostööd muude õiguskaitseasutuste ja -ametitega;
 - vi) aidata kaasa tolliasutuste tihedamale kaasamisele Euroopa Liidu raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtude hinnangu (EU SOCTA) ettevalmistamisse, SOCTA meetodika täiustamisele ja andmete kvaliteedi parandamisele SOCTA andmekogumise raames;
 - vii) edendada tulevaste EU CTAd, EU SOCTAd ning muude aruannete ja algatuste väljatöötamisel sünergiaid seoses tollialase õiguskaitse küsimustega;
- 3) edendamaks tolliasutuste vahelist ning tolliasutuste ja muude õiguskaitseasutuste, asjaomaste ELi institutsioonide, organite ja asutuste või kolmandate riikide pädevate asutuste vahelist piiriülest koostööd, sealhulgas ühisoperatsioone, et ennetada, avastada ja uurida piiriülest kuritegevust või aidata kaasa selle uurimisele:
- i) edendada ja hõlbustada Euroopa Liidu lepingu artikli K.3 alusel koostatud tolliasutuste vastastikuse abi ja koostöö konventsiooni (Napoli II konventsioon) rakendamist, eelkõige seoses selles ette nähtud koostöö erivormidega ning muude õiguskaitseasutuste ja õigusasutuste rollidega;
 - ii) tugevdada valdkondadevahelist ja mitut asutust hõlmavat lähenemisviisi, et kuritegevust, sealhulgas ELi piiravatest meetmetest kõrvalehoidmist paremini ennetada ja selle vastu paremini võidelda, tugevdades koostööd (sealhulgas ühisoperatsioone) ja sünergiaid tolliasutuste vahel ning nende asutuste ja muude õiguskaitseasutuste ning pädevate ELi organite ja asutuste vahel;
 - iii) uurida viise, kuidas tugevdada operatiivkoostööd ja vastastikust abi kolmandate riikidega, hõlbustades teabevahetust ning oskusteabe ja parimate tavade vahetamist;
 - iv) aidata jätkuvalt kaasa EMPACTi rakendamisele, sealhulgas edendades tolliasutuste aktiivset osalemist EMPACTi operatiivtegevuskavades ja ühismeetmete päeval, ning õiguskaitse tööühma (toll) tegevuskavade ja operatiivtegevuskavade suuremale omavahelisele koordineerimisele;
 - v) edendada tolli- ja piirivalveametnike ühist operatiivtegevust, eelkõige seoses ühise tugevdatud kontrolliga ELi välispiiridel, kui see on teostatav, aidates seeläbi kaasa integreeritud piirihaldusele;
- 4) tõhustamaks luureteabe ja riskide analüüsimist, kasutades teiste õiguskaitseasutuste andmeid, ning edendamaks vajaduse korral asjaomaste tolli ning justiits- ja siseküsimuste infosüsteemide koostalitlusvõimet:
- i) tõhustada tolliasutuste tehtavat luureteabe ja riskide analüüsi, kasutades teiste õiguskaitseasutuste esitatud teavet ja andmeid;
 - ii) esitada vajaduse korral tolliasutustelt pärinevaid analüüsiandmeid ja luureteavet muudele õiguskaitseasutustele;

- iii) kaaluda tööd selleks, et tagada justiits- ja siseküsimuste valdkonna suuremahuliste IT-süsteemide ja tollivaldkonna infosüsteemide koostalitlusvõime, lähtudes kindlakstehtud vajadustest ja pidades silmas vastastikust kasu.

Strateegia rakendamine

Strateegia edukas rakendamine aitab toime tulla probleemidega, millega tolliasutused silmitsi seisavad, ning ohtudega ELi sisejulgeolekule. Tolliasutusi kutsutakse koostöös muude õiguskaitseasutuste ning pädevate ELi institutsioonide, asutuste ja organitega võtma asjakohaseid meetmeid ja toetama käesoleva strateegia tulemuslikku rakendamist.

Selleks võetavad meetmed peaksid käsitlema tollialase õiguskaitsekoostöö praktilisi aspekte ning tuleks, kui see on teostatav ja asjakohane, viia kooskõlla EMPACTi ja muude ELi õiguskaitsealgaustega, vältides samal ajal dubleerimist.

Õiguskaitse töörühm (toll) jälgib ja koordineerib käesoleva strateegia rakendamist, eelkõige tegevuskavade ja eksperdirühmade / ekspertide võrgustike kasutamise kaudu.

Eesistujariigid peaksid oma tegevuskavade ettevalmistamisel võtma arvesse käesoleva strateegia eesmärke, et aidata kaasa selle rakendamisele.

Komisjoni kutsutakse vajaduse korral ja oma pädevuse piires panustama käesoleva strateegia ja tulevaste meetmete rakendamisse, et muu hulgas saavutada sünergiaid.

Strateegia järelmeetmed ja hindamine, sealhulgas tulemuste tutvustamine

Õiguskaitse töörühm (toll) peaks käesoleva strateegia korrapäraselt läbi vaatama, kui seda peetakse asjakohaseks, või vähemalt iga 18 kuu järel (mis vastab ühe eesistujariikide kolmiku eesistumise perioodile). Õiguskaitse töörühm (toll) peaks kehtestama hindamismehhanismi, et hõlbustada läbivaatamist ja tagada, et strateegia arendamine jätkub asjakohasel viisil. Strateegia rakendamise tulemused tuleks esitada asjaomastele sidusrühmadele nõukogu struktuuris.

Teatis üksustele, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, mis on sätestatud nõukogu otsuses 2014/512/ÜVJP ja nõukogu määruses (EL) nr 833/2014, mis käsitlevad piiravaid meetmeid seoses Venemaa tegevusega, mis destabiliseerib olukorda Ukrainas

(2023/C 217/03)

Otsuse 2014/512/ÜVJP⁽¹⁾ VIII ja IX lisas ning määruse (EL) nr 833/2014 XIV ja XV lisas loetletud üksustele ning otsuse 2014/512/ÜVJP artiklis 4b ja määruse (EL) nr 833/2014⁽²⁾ artiklis 2e nimetatud Venemaa otseinvesteeringute fondile tehakse teatavaks järgmine teave.

Nõukogu kaalub piiravate meetmete säilitamist nende üksuste suhtes.

Käesolevaga teavitatakse asjaomaseid üksuseid, et nad võivad esitada 27. juuniks 2023 nõukogule järgmisel adressil taotluse, et saada teavet piiravate meetmete säilitamise kohta nende suhtes:

Council of the European Union
General Secretariat
RELEX.1
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

E-post: sanctions@consilium.europa.eu

⁽¹⁾ ELT L 229, 31.7.2014, lk. 13.

⁽²⁾ ELT L 229, 31.7.2014, lk. 1.

Teatis teatavatele isikutele ja üksustele, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, mis on sätestatud nõukogu otsuses 2014/145/ÜVJP ja nõukogu määruses (EL) nr 269/2014, mis käsitlevad piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega

(2023/C 217/04)

Allpool esitatud teave tehakse teatavaks järgmistele isikutele ja üksustele: Sergey Pavlovych TSEKOV (nr 8), Vladislav Yurievich SURKOV (nr 29), kindralleitnant Igor Nikolaevich (Mykolayovich) TURCHENYUK (nr 32), Sergei Ivanovich MENYAILO (nr 37), Rashid Gumarovich NURGALIEV (nr 76), Alexander Nikolayevich TKACHYOV (nr 81), Ekaterina Yurievna GUBAREVA (nr 83), Arkady Romanovich ROTENBERG (nr 92), Mikhail Sergeevich SHEREMET (nr 105), Yuri Leonidovich VOROBIOV (nr 106), Vladimir Abdualiyevich VASILYEV (nr 108), Sergey Viktorovich CHEMEZOV (nr 118), Alexander Mikhailovich BABAKOV (nr 119), Dmitry Aleksandrovich SEMYONOV (nr 126), Lesya Mikhaylovna LAPTEVA (nr 128), Ihor Vladymyrovych KOSTENOK (nr 130), Yevgeniy Vyacheslavovich ORLOV (nr 131), Vladyslav Mykolayovych DEYNEGO (nr 132), Eduard Aleksandrovich BASURIN (nr 137), Sergey Yurevich KUZOVLEV (nr 140), Evgeny Vladimirovich MANUYLOV (nr 143), Andrei Valeryevich KARTAPOLOV (nr 149), Valery Fedorovich RASHKIN (nr 151), Ruslan Ismailovich BALBEK (nr 152), Konstantin Mikhailovich BAKHAREV (nr 153), Dmitry Anatolievich BELIK (nr 154), Andrei Dmitrievich KOZENKO (nr 155), Svetlana Borisovna SAVCHENKO (nr 156), Evgeniy Petrovich GRABCHAK (nr 159), Olga Valerievna POZDNYAKOVA (nr 167), Elena Valerievna KRAVCHENKO (nr 168),

Leonid Ivanovich PASECHNIK (nr 169), Denis Nikolaevich MIROSHNICHENKO (nr 171), Vladimir Yurievich VYSOTSKIY (nr 173), Ekaterina Borisovna ALTABAEVA (nr 187), Mikhail Vladimirovich RAZVOZHAEV (nr 190), Sergei Kuzhugetovich SHOIGU (nr 212), Marat Shakirzyanovich KHUSNULLIN (nr 214), Igor Vladimirovich OSIPOV (nr 219), Oleg Leonydovych SALYUKOV (nr 220), Sergei SUROVIKIN (nr 221), Sergei Dmitrevich SIMONENKO (nr 661), Igor Viktorovich DEMIDENKO (nr 666), Sergei Pavlovich ROLDUGIN (nr 676), Andrey Anatolyevich TURCHAK (nr 681), Anton Vyacheslavovich KRASOVSKY (nr 688), Rustam Usmanovich MURADOV (nr 692), Oleg Leonidovich VOINOV (nr 699), Alexander Ivanovich BAS (nr 706), Vadim Evgenievich SHADURA (nr 711), Vyacheslav Aleksandrovich LENKEVICH (nr 714), Igor Nikolayevich MOROZOV (nr 806), Alexander Yuryevich PRONYUSHKIN (nr 823), Armen Sumbatovich GASPARYAN (nr 886), Ekaterina IGNATOVA (nr 922), Anastasia IGNATOVA (nr 923), Lyudmila RUKAVISHNIKOVA (nr 924), Alexander Yevgenevych ANANCHENKO (nr 932), Vladimir Nikolaevich ANTONOV (nr 936), Aleksandr Aleksandrovich OPRISHHENKO (nr 939), Natalya Yurevna NIKONOROVA (nr 940), Aleksandr Yurevich GROMAKOV (nr 942), Mikhail Nikolaevich KUSHAKOV (nr 943), Sergei Sergeevich NAUMETS (nr 947), Mikhail Vasilyevich GOLUBOVICH (nr 1073), Mikhail Evgenievich MIZINTSEV (nr 1157), Pavel Evgenevich PRIGOZHIN (nr 1174), Sharip Sultanovich DELIMKHANOV (nr 1183), Alexey Mikhailovich KUZMENKOV (nr 1190), Konstantin Vladimirovich IVASHCHENKO (nr 1193), Andrei Vladimirovich SHEVCHIK (nr 1197), Evgeniy Alexandrovich SOLNTSEV (nr 1244), Denis Sergeevich KURASHOV (nr 1273),

Dmitriy Vladimirovich SHMELEV (nr 1274), Vladimir Ivanovich BULAVIN (nr 1425), Aleksey Aleksandrovich UCHENOV (nr 1443), Ghassem DAMAVANDIAN (nr 1491), State Unitary Enterprise of the City of Sevastopol, „Sevastopol seaport“ (nr 13), Public Joint Stock Company „Russian National Commercial Bank“ (nr 23), rahvaliikumine „Peace to Luhansk Region“ (nr 25), CJSC VAD (nr 47), Internet Research Agency (nr 52), PROMSVYAZBANK (nr 54), JSC Arzamas Machine-Building Plant (nr 66), JSC Ruselectronics (nr 67), JSC OBORONENERGO (nr 85), PJSC KAMAZ, teise nimega KAMAZ PTC (nr 91), JSC REMDIZEL (nr 98), JSC SUKHOI Company (nr 99), JSC „121 AIRCRAFT REPAIR PLANT“ (nr 100), Nightwolves MC (nr 103), The Alexander Gorchakov Public Diplomacy Fund (Aleksandr Gortšakovi nimeline fond avaliku diplomaatia toetuseks) (nr 104), New People (nr 130), Liberal Democratic Party of Russia (nr 131), Just Russia – Patriots – For Truth (nr 132), Communist Party of the Russian Federation (nr 133), kes on kantud nõukogu otsuse 2014/145/ÜVJP ⁽¹⁾ lisasse ja nõukogu määruse (EL) nr 269/2014 ⁽²⁾ I lisasse (mis käsitlevad piiravaid meetmeid seoses Ukraina territoriaalset terviklikkust, suveräänsust ja sõltumatust kahjustava või ohustava tegevusega).

⁽¹⁾ ELT L 78, 17.3.2014, lk 16.

⁽²⁾ ELT L 78, 17.3.2014, lk 6.

Nõukogu kavatseb säilitada piiravad meetmed eespool nimetatud isikute ja üksuste suhtes uute põhjendustega. Nimetatud isikuid ja üksusi teavitatakse käesolevaga, et nad võivad esitada kavandatud loetellu kandmise põhjenduste saamiseks nõukogule 27. juuniks 2023 taotluse järgmisel aadressil:

Council of the European Union
General Secretariat
RELEX.1
Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussels
BELGIQUE/BELGIË

E-post: sanctions@consilium.europa.eu

EUROOPA KOMISJON

Euro vahetuskurss (¹)

19. juuni 2023

(2023/C 217/05)

1 euro =

Valuuta	Kurss	Valuuta	Kurss		
USD	USA dollar	1,0922	CAD	Kanada dollar	1,4411
JPY	Jaapani jeen	154,94	HKD	Hongkongi dollar	8,5379
DKK	Taani kroon	7,4498	NZD	Uus-Meremaa dollar	1,7625
GBP	Inglise nael	0,85268	SGD	Singapuri dollar	1,4646
SEK	Rootsi kroon	11,6943	KRW	Korea vonn	1 400,93
CHF	Šveitsi frank	0,9772	ZAR	Lõuna-Aafrika rand	19,8497
ISK	Islandi kroon	149,10	CNY	Hiina jüaan	7,8182
NOK	Norra kroon	11,6335	IDR	Indoneesia ruupia	16 381,19
BGN	Bulgaaria leev	1,9558	MYR	Malaisia ringit	5,0542
CZK	Tšehhi kroon	23,778	PHP	Filipiini peeso	60,883
HUF	Ungari forint	374,40	RUB	Vene rubla	
PLN	Poola zlott	4,4570	THB	Tai baat	37,987
RON	Rumeenia leu	4,9588	BRL	Brasiilia reaal	5,2588
TRY	Türgi liir	25,8250	MXN	Mehhiko peeso	18,6768
AUD	Austraalia dollar	1,5964	INR	India ruupia	89,5125

(¹) Allikas: EKP avaldatud viitekurss.

KONTROLLIKODA

Eriaruanne 15/2023:

„Akusid käsitlev ELi tööstuspoliitika – vaja on uut strateegilist impulssi“

(2023/C 217/06)

Euroopa Kontrollikoda avaldas eriaruande 15/2023: „Akusid käsitlev ELi tööstuspoliitika – vaja on uut strateegilist impulssi“.

Aruanne on lugemiseks ja allalaadimiseks kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil <https://www.eca.europa.eu/et/publications/sr-2023-15>

EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTOR

Kokkuvõte Euroopa Andmekaitseinspektori arvamusest, mis käsitleb läbirääkimisvolitusi rahvusvahelise lepingu sõlmimiseks isikuandmete vahetamise kohta Europoli ja Peruu õiguskaitseasutuste vahel

(2023/C 217/07)

(Arvamuse täistekst inglise, prantsuse ja saksa keeles on Euroopa Andmekaitseinspektori veebilehel <https://edps.europa.eu>)

9. märtsil 2023 esitas Euroopa Komisjon soovitusel nõukogu otsuse kohta, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Peruu Vabariigi vahelise lepingu sõlmimiseks, mis käsitleb isikuandmete vahetamist Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europoli) ja Peruu ametiasutuste vahel, kelle pädevusse kuulub võitlemine raske kuritegevuse ja terrorismiga ⁽¹⁾ (edaspidi „soovitus“).

Soovituse eesmärk on alustada läbirääkimisi Peruu Vabariigiga, et allkirjastada ja sõlmida rahvusvaheline leping, mis võimaldab isikuandmete vahetamist Europoli ja Peruu ametiasutuste vahel, kelle pädevusse kuulub võitlemine raske kuritegevuse ja terrorismiga. Soovituse lisas on sätestatud nõukogu läbirääkimisjuhised komisjonile, st eesmärgid, mida komisjon peaks ELi nimel läbirääkimistel püüdma saavutada.

Selliste isikuandmete edastamine, mis kogutakse seoses kriminaaluurimistega ja mida Europol töötleb täiendavalt kriminaalteabe hankimiseks, võib asjaomaste isikute elu mõjutada oluliselt. Rahvusvaheline leping peab seepärast tagama, et eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse piiranguid, mida rakendatakse seoses raskete kuritegude ja terrorismi vastase võitlusega, kohaldataks üksnes siis, kui see on hädavajalik.

Euroopa Andmekaitseinspektor märgib positiivselt, et tuginedes ka Euroopa Andmekaitseinspektori mitme varasema arvamuse soovitustele selles küsimuses, on komisjon nüüdseks kehtestanud hästi struktureeritud eesmärkide kogumi (läbirääkimisjuhised), mis sisaldab andmekaitse aluspõhimõtteid ja mis eesmärgi püüab komisjon ELi nimel saavutada rahvusvahelistel läbirääkimistel, et sõlmida lepingud isikuandmete vahetamise kohta Europoli ja kolmandate riikide õiguskaitseasutuste vahel.

Seoses sellega on käesolevas arvamuses esitatud soovitusel eesmärk selgitada ja vajaduse korral edasi arendada ELi ja Peruu vahelise tulevase lepingu kaitse- ja kontrollimeetmeid isikuandmete kaitse osas. Selles kontekstis soovib Euroopa Andmekaitseinspektor, et tulevases lepingus loetletaks selge sõnaga kuriteod, mille korral võib isikuandmeid vahetada; nähtaks ette edastatavate isikuandmete säilitamise vajaduse korraline läbivaatamine ning muud asjakohased meetmed, millega tagatakse tähtaegade järgimine; kehtestataks täiendavad kaitsemeetmed seoses andmete eriliikide edastamisega; tagataks, et lepingu alusel saadud andmete põhjal ei tehta automatiseeritud otsuseid ilma tõhusa ja sisulise inimsekkumise võimaluseta; kehtestataks selged ja üksikasjalikud eeskirjad andmesubjektidele kättesaadavaks tehtava teabe kohta.

Euroopa Andmekaitseinspektor tuletab meelde, et vastavalt harta artikli 8 lõikele 3 on sõltumatu asutuse tehtav kontroll isikuandmete kaitse õiguse oluline osa. Seetõttu soovib Euroopa Andmekaitseinspektor komisjonil pöörata läbirääkimiste käigus erilist tähelepanu järelevalvele, mida teevad andmekaitse eest vastutavad tõhusate õiguskaitsevolitustega sõltumatud avalik-õiguslikud asutused ja muud Peruu Vabariigi pädevad asutused asutuste üle, kes hakkavad kasutama edastatavaid isikuandmeid. Lisaks soovib Euroopa Andmekaitseinspektor lepingu nõuetekohase rakendamise tagamiseks, et lepinguosalised vahetaksid korrapäraselt teavet andmesubjektide õiguste kasutamise kohta ning asjakohast teavet lepingu kohaldamisega seotud järelevalve- ja õiguskaitsemehhanismide kasutamise kohta.

⁽¹⁾ COM(2023) 133 final.

1. SISSEJUHATUS

1. 9. märtsil 2023 võttis Euroopa Komisjon vastu soovitusel nõukogu otsuse kohta, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Peruu Vabariigi vahelise lepingu üle, mis käsitleb isikuandmete vahetamist Euroopa Liidu Õiguskaitseseostöö Ameti (Europol) ja Peruu ametiasutuste vahel, kelle pädevusse kuulub võitlemine raske kuritegevuse ja terrorismiga. Soovitusele on lisatud selle vastav lis.
2. Soovituse eesmärk on alustada Peruu Vabariigiga (edaspidi „Peruu“) läbirääkimisi, et allkirjastada ja sõlmida rahvusvaheline leping, mis võimaldab isikuandmete vahetamist Europoli ja Peruu ametiasutuste vahel, kelle pädevusse kuulub võitlemine raske kuritegevuse ja terrorismiga. Soovituse lisas on sätestatud nõukogu läbirääkimisjuhised komisjonile, st eesmärgid, mida komisjon peaks ELi nimel läbirääkimistel püüdma saavutada.
3. Soovituse seletuskirjas hindab komisjon, et Ladina-Ameerika organiseeritud kuritegelikud rühmitused on suur oht ELi sisejulgeolekule, sest nende tegevus on üha enam seotud kuritegudega liidus, eelkõige uimastikaubanduse valdkonnas⁽²⁾. ELi 2021. aasta hinnangus raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtudele (SOCTA) rõhutab Europol, et Ladina-Ameerikast veetakse ELi enneolematutes kogustes ebaseaduslikke uimasteid. Uimastiäri toodab miljardeid eurosid kasumit, millega rahastatakse mitmesuguseid (rahvusvahelisi ja ELis asuvaid) kuritegelikke organisatsioone ja nõrgestatakse õigusriiki ELis⁽³⁾.
4. Enamik ELis konfiskeeritud uimastitest veetakse meritsi, peamiselt merekonteinerites⁽⁴⁾, ja need saadetakse ELi otse tootmisriikidest, sh Peruust, samuti naaberriikidest Ladina-Ameerikas⁽⁵⁾. Peruu on suuruselt teine kokakasvatuse riik maailmas ja selles kasvatatakse 26 % kogu maailma toodangust⁽⁶⁾. Sellel asjaolul on konkreetsed tagajärjed ELi jaoks, sest kolmandik (32 %) ELi testitud kokaiiniproovide koguarvust oli pärit Peruust; seda on rohkem kui eelmistel aastatel⁽⁷⁾.
5. Europol on oma programmdokumendis aastateks 2022–2024 muu hulgas märkinud, et suurenev uimastinõudlus ja sagnevad uimastikaubanduse marsruudid ELi põhjendavad tõhustatud koostöö vajadust Ladina-Ameerika riikidega. Sellega seoses lisati 2022. aasta detsembris Peruu Europoli prioriteetsete partnerite loetellu, kellega amet võib sõlmida koostöökokkuleppeid⁽⁸⁾.
6. Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus (EMCDDA) on nimetanud Peruu oluliseks rahvusvaheliseks partneriks kokaiini ülemaailmse pakkumise vähendamisel⁽⁹⁾.
7. Käesolev Euroopa Andmekaitseinspektori arvamus esitatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1725⁽¹⁰⁾ (ELi isikuandmete kaitse määrus) artikli 42 lõike 1 kohaselt vastusena Euroopa Komisjoniga konsulteerimisele 9. märtsil 2023. Euroopa Andmekaitseinspektor väljendab heameelt, et temaga konsulteeriti seoses soovitusel, ja eeldab, et viide käesolevale arvamusele lisatakse nõukogu otsuse preambulis. Lisaks väljendab Euroopa Andmekaitseinspektor heameelt, et soovitusel põhjenduses 4 viidatakse määruse (EL) 2016/794 Euroopa

⁽²⁾ Vt soovitusel seletuskirja lk 2.

⁽³⁾ Euroopa Liidu hinnang raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtudele. Korruptiivne mõju: organiseeritud kuritegevuse infiltratsioon Euroopa majandusse ja ühiskonda ja selle põhjustatud kahju.

⁽⁴⁾ „Europol and the global cocaine trade“, avaldatud aadressil https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en

⁽⁵⁾ „Europol and the global cocaine trade“, avaldatud aadressil https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en

⁽⁶⁾ „EU Drug Market: Cocaine“, lk 10, avaldatud aadressil „EU Drug Market: Cocaine“, www.emcdda.europa.eu

⁽⁷⁾ „EU Drug Market: Cocaine“, lk 19, avaldatud aadressil „EU Drug Market: Cocaine“, www.emcdda.europa.eu

⁽⁸⁾ Seletuskiri, lk 2.

⁽⁹⁾ Seletuskiri, lk 2.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1725, 23. oktoober 2018, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

Parlamendi ja nõukogu (edaspidi ⁽¹⁾) „Europoli määrus“) põhjendusele 35, milles on sätestatud, et komisjonil peaks olema võimalik konsulteerida Euroopa Andmekaitseinspektoriga ka lepingu üle peetavate läbirääkimiste käigus ja igal juhul enne lepingu sõlmimist.

8. Euroopa Andmekaitseinspektor tuletab meelde, et tal on juba 2018. ja 2020. aastal olnud võimalus esitada märkusi Europoli ja kolmandate riikide õiguskaitseasutuste vahelise isikuandmete vahetamise kohta Europoli määruse alusel ⁽¹²⁾.
9. Euroopa Andmekaitseinspektor märgib positiivselt, et tuginedes ka Euroopa Andmekaitseinspektori mitme varasema arvamuse soovitudele selles küsimuses, on komisjon nüüdseks kehtestanud hästi struktureeritud eesmärkide kogumi (läbirääkimisjuhised), mis sisaldab andmekaitse aluspõhimõtteid ja mis eesmärke püüab komisjon ELi nimel saavutada rahvusvahelistel läbirääkimistel, et sõlmida lepingud isikuandmete vahetamise kohta Europoli ja kolmandate riikide õiguskaitseasutuste vahel.
10. Selles kontekstis on käesolevas arvamuses esitatud soovitude eesmärk selgitada ja vajaduse korral edasi arendada ELi ja Peruu vahelise tulevase lepingu kaitse- ja kontrollimeetmeid isikuandmete kaitse osas. Need ei piira muid võimalikke soovitusi, mida Euroopa Andmekaitseinspektor võib esitada läbirääkimiste ajal saadava uue teabe ja kokkuleppe kavandi sätete alusel.

11. JÄRELDUSED

38. Eelnevast lähtudes soovitab Euroopa Andmekaitseinspektor järgmist:

- (1) et tulevane leping välistab selgesõnaliselt selliste isikuandmete edastamise, mis on saadud inimõiguste ilmselge rikkumise teel;
- (2) et tulevases lepingus loetletakse selge sõnaga kuriteod, millega seoses võib isikuandmeid vahetada, ning et edastatavad isikuandmed on seotud konkreetsete juhtumitega;
- (3) et tulevases lepingus sätestatakse edastatud isikuandmete säilitamise vajaduse korraline läbivaatamine ja muud asjakohased meetmed tähtaegade järgimise tagamiseks;
- (4) tagada, et tulevases lepingus nähakse ette Europoli määruse artiklis 30 sätestatud kaitsemeetmed;
- (5) tagada, et turbemeetmed hõlmavad lähtekohas töödeldavaid ja edastatavaid andmeid;
- (6) tagada, et lepingu alusel saadud andmete põhjal ei tehta automatiseeritud otsuseid ilma tõhusa ja otstarbeka inimsekkumise võimaluseta;
- (7) et tulevases lepingus sätestatakse selged ja üksikasjalikud eeskirjad andmesubjektidele kättesaadavaks tehtava teabe kohta;
- (8) et komisjon pöörab läbirääkimiste käigus erilist tähelepanu direktiivi eelnõu artikli 3 punktile k, mis käsitleb järelevalvet, mida teostavad andmekaitse eest vastutavad tõhusate õiguskaitsevolitustega sõltumatud avalik-õiguslikud asutused ja muud Peruu Vabariigi pädevad asutused asutuste üle, kes hakkavad kasutama edastatavaid isikuandmeid,

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53).

⁽¹²⁾ Vt Euroopa Andmekaitseinspektori arvamus 2/2018, milles käsitletakse kaheksat läbirääkimisvõitlust, et sõlmida rahvusvahelised lepingud, mis võimaldavad vahetada andmeid Europoli ja kolmandate riikide vahel, vastu võetud 14. märtsil 2018, https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/18-03-19_opinion_international_agreements_europol_en.pdf ja Euroopa Andmekaitseinspektori arvamus 1/2020 läbirääkimisvõitluse kohta rahvusvahelise lepingu sõlmimiseks, mis käsitleb isikuandmete vahetamist Europoli ja Uus-Meremaa õiguskaitseasutuste vahel, vastu võetud 31. jaanuaril 2020, https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/20-01-31_opinion_recommendation_europol_en.docx.pdf

- (9) lepingu käesoleva läbivaatamise eesmärgil, et lepinguosalisel vahetavad korrapäraselt teavet andmesubjektide õiguste kasutamise kohta ning asjakohast teavet lepingu kohaldamisega seotud järelevalve- ja õiguskaitsemehhanismide kasutamise kohta.

Brüssel, 3. mai 2023

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI

**Kokkuvõte Euroopa Andmekaitseinspektori arvamusest, mis käsitleb läbirääkimisvolitusi
rahvusvahelise lepingu sõlmimiseks isikuandmete vahetamise kohta Europoli ja Mehhiko
õiguskaitseasutuste vahel**

(2023/C 217/08)

(Arvamuse täistekst inglise, prantsuse ja saksa keeles on Euroopa Andmekaitseinspektori veebilehel <https://edps.europa.eu>)

9. märtsil 2023 esitas Euroopa Komisjon soovitusse nõukogu otsuse kohta, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Mehhiko Ühendriikide vahelise lepingu üle, mis käsitleb isikuandmete vahetamist Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) ja Mehhiko ametiasutuste vahel, kelle pädevusse kuulub võitlemine raske kuritegevuse ja terrorismiga ⁽¹⁾ (edaspidi „soovitus“).

Soovituse eesmärk on alustada Mehhiko Ühendriikidega läbirääkimisi, et allkirjastada ja sõlmida rahvusvaheline leping, mis võimaldab isikuandmete vahetamist Europoli ja Mehhiko ametiasutuste vahel, kelle pädevusse kuulub võitlemine raske kuritegevuse ja terrorismiga. Soovituse lisas on esitatud nõukogu läbirääkimisjuhised komisjonile, st eesmärgid, mida komisjon peaks ELi nimel püüdma läbirääkimistel saavutada.

Selliste isikuandmete edastamine, mis kogutakse seoses kriminaaluurimistega ja mida Europol töötleb täiendavalt kriminaalteabe hankimiseks, võib asjaomaste isikute elu oluliselt mõjutada. Rahvusvaheline leping peab seepärast tagama, et eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse piiranguid, mida rakendatakse seoses raskete kuritegude ja terrorismi vastase võitlusega, kohaldataks üksnes siis, kui see on hädavajalik.

Euroopa Andmekaitseinspektor märgib positiivselt, et tuginedes ka Euroopa Andmekaitseinspektori varasemate arvamuste soovitudele selles küsimuses, on komisjon nüüdseks kehtestanud andmekaitse aluspõhimõtteid sisaldava hästi struktureeritud eesmärkide kogumi (läbirääkimisjuhised), mida komisjon püüab ELi nimel saavutada rahvusvahelistel läbirääkimistel, et sõlmida lepingud isikuandmete vahetamise kohta Europoli ja kolmandate riikide õiguskaitseasutuste vahel.

Seoses sellega on käesolevas arvamuses esitatud soovitude eesmärk selgitada ja vajaduse korral edasi arendada ELi ja Mehhiko vahelise tulevase lepingu kaitsemeetmeid ja kontrollide isikuandmete ning üksikisikute põhiõiguste ja -vabaduste kaitseks isikuandmete kaitse osas. Selles kontekstis soovib Euroopa Andmekaitseinspektor, et tulevases lepingus esitataks selgesõnaliselt nende kuritegude loetelu, millega seoses võib isikuandmeid vahetada; nähtaks ette edastatavate isikuandmete säilitamise vajaduse korraline läbivaatamine ning muud asjakohased meetmed, millega tagatakse tähtaegade järgimine; kehtestatakse täiendavad kaitsemeetmed seoses andmete eriliikide edastamisega; tagatakse, et lepingu alusel saadud andmete põhjal ei tehta automatiseeritud otsuseid ilma tõhusa ja sisulise inimsekkumiseta, ning kehtestatakse selged ja üksikasjalikud eeskirjad andmesubjektidele kättesaadavaks tehtava teabe kohta.

Euroopa Andmekaitseinspektor tuletab meelde, et vastavalt harta artikli 8 lõikele 3 on sõltumatu asutuse tehtav kontroll isikuandmete kaitse õiguse oluline osa. Seetõttu märgib Euroopa Andmekaitseinspektor positiivselt, et Mehhikos on olemas sõltumatu andmekaitseasutus – riiklik läbipaistvuse, teabe juurdepääsu ja isikuandmete kaitse instituut (INAI), mis on ülemaailmse eraelu puutumatusse assamblee akrediteeritud liige. Samal ajal kutsub Euroopa Andmekaitseinspektor komisjoni üles üksikasjalikult uurima INAI rolli avaliku julgeoleku või kuritegude uurimise ja nende eest vastutusele võtmise eesmärgil tehtava andmetöötamise järelevalves, võttes arvesse lepingu konkreetset eesmärki. Lisaks soovib Euroopa Andmekaitseinspektor lepingu nõuetekohase rakendamise tagamiseks, et lepinguosalised vahetaksid korrapäraselt teavet andmesubjektide õiguste kasutamise kohta ning asjakohast teavet lepingu kohaldamisega seotud järelevalve- ja õiguskaitsemehhanismide kasutamise kohta.

⁽¹⁾ COM(2023) 131 final.

1. SISSEJUHATUS

1. 9. märtsil 2023 esitas Euroopa Komisjon soovitus nõukogu otsuse kohta, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Mehhiko Ühendriikide vahelise lepingu üle, mis käsitleb isikuandmete vahetamist Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) ja Mehhiko ametiasutuste vahel, kelle pädevusse kuulub võitlemine raske kuritegevuse ja terrorismiga. Soovitusele on lisatud selle vastav lisa.
2. Soovituse eesmärk on alustada Mehhiko Ühendriikidega (edaspidi „Mehhiko“) läbirääkimisi, et allkirjastada ja sõlmida rahvusvaheline leping, mis võimaldab isikuandmete vahetamist Europoli ja Mehhiko ametiasutuste vahel, kelle pädevusse kuulub võitlemine raske kuritegevuse ja terrorismiga. Soovituse lisas on esitatud nõukogu läbirääkimisjuhised komisjonile, st eesmärgid, mida komisjon peaks ELi nimel püüdma läbirääkimistel saavutada.
3. Soovituse seletuskirjas hindab komisjon, et Ladina-Ameerika organiseeritud kuritegelikud rühmitused kujutavad endast tõsist ohtu ELi sisejulgeolekule, kuna nende tegevus on üha enam seotud kuritegudega liidus, eelkõige uimastikaubanduse valdkonnas⁽²⁾. ELi 2021. aasta hinnangus raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtudele (SOCTA) rõhutab Europol, et Ladina-Ameerikast veetakse ELi enneolematutes kogustes ebaseaduslikke uimasteid. Uimastiäri toodab miljardeid eurosid kasumit, mida kasutatakse mitmesuguste (rahvusvaheliste ja ELis asuvate) kuritegelike organisatsioonide rahastamiseks ja õigusriigi nõrgestamiseks ELis⁽³⁾.
4. Suurem osa ELis konfiskeeritud uimastitest transporditakse meritsi, peamiselt merekonteinerites⁽⁴⁾, ja need saadetakse ELi otse tootmisriikidest, sh Mehhikost ning ka lähtekoha naaberriikidest Ladina-Ameerikas⁽⁵⁾. Mehhiko kartellid on rahvusvahelised polükriminaalsed organisatsioonid, mis on intensiivistanud oma kuritegelikku tegevust ELis, arendades välja spetsiifilise kuritegeliku tegevuse, mis kasutab mitmeid seaduslikke ettevõtlusstruktuure, et toetada muid kuritegusid, näiteks uimastikaubandust (sh sünteetilised uimastid). Mehhiko osalust metamfetamiini tootmises ja salakaubaveos Euroopas saab hinnata ELis konfiskeeritud ainete põhjal (tõenäoliselt ELi-väliste turgudele suunatud transiidi käigus). Näiteks teatas Hispaania 2019. aastal 1,6 tonni Mehhikost pärit metamfetamiini konfiskeerimisest ja Slovakkia teatas 2020. aastal 1,5 tonni konfiskeerimisest⁽⁶⁾.
5. Europol on oma programmdokumendis aastateks 2022–2024 muu hulgas märkinud, et kasvav nõudlus uimastite järele ja suurenenud uimastikaubanduse marsruudid ELi põhjendavad tõhustatud koostöö vajadust Ladina-Ameerika riikidega. Lisaks sellele on Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus (EMCDDA)⁽⁷⁾ ning Europol teatanud, et Mehhiko kuritegelikud võrgustikud kujutavad Euroopale ohtu, kuna nad on juba pikka aega suutnud hankida suuri koguseid kokaiini otse Ladina-Ameerika tootjatelt.
6. Mehhiko on võtnud kohustuse aidata kaasa uimastitootmise ja -kaubandusega tegelevate organiseeritud kuritegelike rühmituste lammutamisele. Sellest tulenevalt on riik tunnistanud EMCDDA poolt peamiseks rahvusvaheliseks partneriks kokaiini ülemaailmse pakkumise vähendamisel.

⁽²⁾ Vt ettepaneku seletuskirja lk 2.

⁽³⁾ Euroopa Liidu hinnang raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtudele. Korruptiivne mõju: organiseeritud kuritegevuse infiltreerumine Euroopa majandusse ja ühiskonda ja selle põhjustatud kahju, lk 12.

⁽⁴⁾ Europol and the global cocaine trade, avaldatud aadressil https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en.

⁽⁵⁾ Europol and the global cocaine trade, avaldatud aadressil https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en.

⁽⁶⁾ EU Drug Market: Methamphetamine, EMCDDA, avaldatud aadressil www.emcdda.europa.eu.

⁽⁷⁾ EU Drug Market: Cocaine, avaldatud aadressil EU Drug Market: Cocaine, www.emcdda.europa.eu.

7. Käesolev Euroopa Andmekaitseinspektori arvamus esitatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725⁽⁸⁾ (ELi isikuandmete kaitse määrus) artikli 42 lõike 1 kohaselt vastusena Euroopa Komisjoniga konsulteerimisele 9. märtsil 2023. Euroopa Andmekaitseinspektor väljendab heameelt, et temaga konsulteeriti seoses Euroopa Komisjoni soovitusel, ja eeldab, et viide käesolevale arvamusele lisatakse nõukogu otsuse preambulis. Lisaks väljendab Euroopa Andmekaitseinspektor heameelt, et soovitusel põhjenduses 4 on esitatud viide Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/794 (edaspidi⁽⁹⁾ „Europoli määrus“) põhjendusele 35, milles on sätestatud, et komisjon peaks saama konsulteerida Euroopa Andmekaitseinspektoriga ka lepingu üle peetavate läbirääkimiste ajal ja igal juhul enne lepingu sõlmimist.
8. Euroopa Andmekaitseinspektor tuletab samuti meelde, et tal on juba 2018. ja 2020. aastal olnud võimalus esitada märkusi Europoli ja kolmandate riikide õiguskaitseasutuste vahelise isikuandmete vahetamise kohta Europoli määruse alusel⁽¹⁰⁾.
9. Euroopa Andmekaitseinspektor märgib positiivselt, et tuginedes ka Euroopa Andmekaitseinspektori mitme varasema arvamuse soovitudele selles küsimuses, on komisjon nüüdseks kehtestanud andmekaitse aluspõhimõtete sisaldava hästi struktureeritud eesmärkide kogumi (läbirääkimisjuhised), mida komisjon püüab ELi nimel saavutada rahvusvahelistel läbirääkimistel, et sõlmida lepingud isikuandmete vahetamise kohta Europoli ja kolmandate riikide õiguskaitseasutuste vahel.
10. Seoses sellega on käesolevas arvamusel esitatud soovitude eesmärk selgitada ja vajaduse korral edasi arendada ELi ja Mehhiko vahelise tulevase lepingu kaitsemeetmeid ja kontrollide isikuandmete ning üksikisikute põhiõiguste ja -vabaduste kaitseks isikuandmete kaitse osas. Need ei piira muid võimalikke soovitusi, mida Euroopa Andmekaitseinspektor võib esitada läbirääkimiste ajal saadava uue teabe ja lepingu eelnõu sätete alusel.

11. JÄRELDUSED

38. Eelnevast lähtudes soovib Euroopa Andmekaitseinspektor järgmist:

- (1) et tulevane leping välistaks selgesõnaliselt selliste isikuandmete edastamise, mis on saadud inimõiguste ilmselge rikkumise teel;
- (2) et tulevases lepingus esitataks selgesõnaliselt kuritegude loetelu, millega seoses võib isikuandmeid vahetada, ning et edastatavad isikuandmed oleksid seotud konkreetsete juhtumitega;
- (3) et tulevases lepingus nähtaks ette edastatud isikuandmete säilitamise vajaduse korraline läbivaatamine ja muud asjakohased meetmed tähtaegade järgimise tagamiseks;
- (4) tagada, et tulevane leping sisaldaks Europoli määruse artiklis 30 sätestatud kaitsemeetmeid;
- (5) tagada, et turvameetmed hõlmaksid andmeid, mida töödeldakse nii sihtkohas kui ka transiidi ajal;
- (6) tagada, et lepingu alusel saadud andmete põhjal ei tehtaks automatiseeritud otsuseid ilma tõhusa ja otstarbeka inimsekkumise võimaluseta;

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1725, 23. oktoober 2018, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53).

⁽¹⁰⁾ Vt Euroopa Andmekaitseinspektori arvamus 2/2018, milles käsitletakse kaheksat läbirääkimisvõitlust, et sõlmida rahvusvahelised lepingud, mis võimaldavad vahetada andmeid Europoli ja kolmandate riikide vahel, vastu võetud 14. märtsil 2018, https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/18-03-19_opinion_international_agreements_europol_en.pdf ja Euroopa Andmekaitseinspektori arvamus 1/2020 läbirääkimisvõitluse kohta rahvusvahelise lepingu sõlmimiseks, mis käsitleb isikuandmete vahetamist Europoli ja Uus-Meremaa õiguskaitseasutuste vahel, vastu võetud 31. jaanuaril 2020. https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/20-01-31_opinion_recommendation_europol_en.docx.pdf

- (7) et tulevases lepingus sätestataks selged ja üksikasjalikud eeskirjad andmesubjektidele kättesaadavaks tehtava teabe kohta;
- (8) lepingu käesoleva läbivaatamise eesmärgil, et lepinguosalisel vahetaksid korrapäraselt teavet andmesubjektide õiguste kasutamise kohta ning asjakohast teavet lepingu kohaldamisega seotud järelevalve- ja õiguskaitsemehhanismide kasutamise kohta.

Brüssel, 3. mai 2023

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI

Kokkuvõte Euroopa Andmekaitseinspektori arvamusest, mis käsitleb läbirääkimisvolitusi rahvusvahelise lepingu sõlmimiseks isikuandmete vahetamise kohta Europoli ja Boliivia õiguskaitseasutuste vahel

(2023/C 217/09)

(Arvamuse täistekst inglise, prantsuse ja saksa keeles on Euroopa Andmekaitseinspektori veebilehel <https://edps.europa.eu>)

9. märtsil 2023 esitas Euroopa Komisjon soovitus nõukogu otsuse kohta, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Boliivia Paljurahvuselise Riigi vahelise lepingu sõlmimiseks, mis käsitleb isikuandmete vahetamist Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europoli) ja Boliivia ametiasutuste vahel, kelle pädevusse kuulub võitlemine raske kuritegevuse ja terrorismiga ⁽¹⁾ (edaspidi „soovitus“).

Soovituse eesmärk on alustada läbirääkimisi Boliiviaga, et allkirjastada ja sõlmida rahvusvaheline leping, mis võimaldab isikuandmete vahetamist Europoli ja Boliivia ametiasutuste vahel, kelle pädevusse kuulub võitlemine raske kuritegevuse ja terrorismiga. Soovituse lisas on sätestatud nõukogu läbirääkimisjuhised komisjonile, st eesmärgid, mida komisjon peaks ELi nimel läbirääkimistel püüdma saavutada.

Selliste isikuandmete edastamine, mis kogutakse seoses kriminaaluurimistega ja mida Europol töötleb täiendavalt kriminaalteabe hankimiseks, võib asjaomaste isikute elu oluliselt mõjutada. Rahvusvaheline leping peab seepärast tagama, et eraelu puutumatus ja isikuandmete kaitse piiranguid, mida rakendatakse seoses raskete kuritegude ja terrorismi vastase võitlusega, kohaldataks üksnes siis, kui see on hädavajalik.

Euroopa Andmekaitseinspektor märgib positiivselt, et tuginedes ka Euroopa Andmekaitseinspektori mitme varasema arvamuse soovitustele selles küsimuses, on komisjon nüüdseks kehtestanud andmekaitse aluspõhimõtteid sisaldava hästi struktureeritud eesmärkide kogumi (läbirääkimisjuhised), mida komisjon püüab ELi nimel saavutada rahvusvahelistel läbirääkimistel, et sõlmida lepingud isikuandmete vahetamise kohta Europoli ja kolmandate riikide õiguskaitseasutuste vahel.

Seoses sellega on käesolevas arvamuses esitatud soovitude eesmärk selgitada ja vajaduse korral edasi arendada ELi ja Boliivia vahelise tulevase lepingu kaitse- ja kontrollimeetmeid isikuandmete kaitse osas. Selles kontekstis soovib Euroopa Andmekaitseinspektor, et tulevases lepingus sätestataks selgesõnaliselt nende kuritegude loetelu, mille korral võib isikuandmeid vahetada; nähtaks ette edastatavate isikuandmete säilitamise vajaduse korraline läbivaatamine ning muud asjakohased meetmed, millega tagatakse tähtaegade järgimine; kehtestataks täiendavad kaitsemeetmed seoses andmete eriliikide edastamisega; tagataks, et lepingu alusel saadud andmete põhjal ei tehta automatiseeritud otsuseid ilma tõhusa ja sisulise inimsekkumise võimaluseta; sätestataks selged ja üksikasjalikud eeskirjad andmesubjektidele kättesaadavaks tehtava teabe kohta.

Euroopa Andmekaitseinspektor tuletab meelde, et vastavalt harta artikli 8 lõikele 3 on sõltumatu asutuse tehtav kontroll isikuandmete kaitse õiguse oluline osa. Seetõttu soovib Euroopa Andmekaitseinspektor komisjonil pöörata läbirääkimiste käigus erilist tähelepanu järelevalvele, mida teevad andmekaitse eest vastutavad tõhusate volitustega sõltumatud avalik-õiguslikud asutused Boliivia õiguskaitseasutuste ja muude pädevate asutuste üle, kes hakkavad kasutama edastatavaid isikuandmeid. Lisaks soovib Euroopa Andmekaitseinspektor lepingu nõuetekohase rakendamise tagamiseks, et lepinguosalised vahetaksid korrapäraselt teavet andmesubjektide õiguste kasutamise kohta ning asjakohast teavet lepingu kohaldamisega seotud järelevalve- ja õiguskaitsemehhanismide kasutamise kohta.

⁽¹⁾ COM(2023) 128 final.

1. SISSEJUHATUS

1. 9. märtsil 2023 võttis Euroopa Komisjon vastu soovituselise nõukogu otsuse kohta, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Boliivia Paljurahvuselise Riigi vahelise lepingu üle, mis käsitleb isikuandmete vahetamist Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ameti (Europol) ja Boliivia ametiasutuste vahel, kelle pädevusse kuulub võitlemine raske kuritegevuse ja terrorismiga. Soovituselisele on lisatud selle vastav lisa.
2. Soovituselise eesmärk on alustada läbirääkimisi Boliivia Paljurahvuselise Riigiga, et allkirjastada ja sõlmida rahvusvaheline leping, mis võimaldab isikuandmete vahetamist Europoli ja Boliivia ametiasutuste vahel, kelle pädevusse kuulub võitlemine raske kuritegevuse ja terrorismiga. Soovituselise lisas on sätestatud nõukogu läbirääkimisjuhised komisjonile, st eesmärgid, mida komisjon peaks ELi nimel läbirääkimistel püüdma saavutada.
3. Soovituselise seletuskirjas hindab komisjon, et Ladina-Ameerika organiseeritud kuritegelikud rühmitused on tõsine oht ELi sisejulgeolekule, sest nende tegevus on üha enam seotud mitmete kuritegudega liidus, eelkõige uimastikaubanduse valdkonnas⁽²⁾. Europoli 2021. aasta ELi raske ja organiseeritud kuritegevuse ohtude hinnangus (SOCTA) rõhutatakse, et Ladina-Ameerikast smugeldatakse ELi enneolematutes kogustes ebaseaduslikke uimasteid, millega teenitakse mitme miljardi eurone kasum, mida kasutatakse mitmesuguste (rahvusvaheliste ja ELis asuvate) kuritegelike organisatsioonide rahastamiseks ja õigusriigi nõrgestamiseks ELis⁽³⁾.
4. Suurem osa ELis konfiskeeritud uimastitest transporditakse meritsi, peamiselt merekonteinerites⁽⁴⁾, ja need saadetakse ELi otse tootmisriikidest ning ka lähtekoha naaberriikidest Ladina-Ameerikas⁽⁵⁾. Boliivia on suuruselt kolmas kokakasvatuse riik maailmas, selles kasvatatakse 12,5 % kogu maailma toodangust⁽⁶⁾.
5. Europol on oma programmdokumendis aastateks 2022–2024 muu hulgas märkinud, et kasvav nõudlus uimastite järele ja suurenenud uimastikaubanduse marsruudid ELi põhjendavad tõhustatud koostöö vajadust Ladina-Ameerika riikidega. Sellega seoses lisati 2022. aasta detsembris Boliivia Europoli prioriteetsete partnerite loetellu, kellel amet võib sõlmida koostöökokkuleppeid⁽⁷⁾.
6. Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus (EMCDDA) on nimetanud Boliivia oluliseks rahvusvaheliseks partneriks ka kokaiini ülemaailmse pakkumise vähendamisel.
7. Käesolev Euroopa Andmekaitseinspektori arvamus esitatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725⁽⁸⁾ (ELi isikuandmete kaitse määrus) artikli 42 lõike 1 kohaselt vastusena Euroopa Komisjoniga konsulteerimisele 9. märtsil 2023. Euroopa Andmekaitseinspektor väljendab heameelt, et temaga konsulteeriti seoses Euroopa Komisjoni soovituselise, ja eeldab, et viide käesolevale arvamusele lisatakse nõukogu otsuse preambulisse.

⁽¹⁾ Vt soovituselise seletuskirja lk 2.

⁽²⁾ Euroopa Liidu hinnang raske ja organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtudele. Korruptiivne mõju: organiseeritud kuritegevuse infiltratsioon Euroopa majandusse ja ühiskonda ja selle põhjustatud kahju, lk 12.

⁽³⁾ Europol and the global cocaine trade, avaldatud aadressil https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en.

⁽⁴⁾ Europol and the global cocaine trade, avaldatud aadressil https://www.emcdda.europa.eu/publications/eu-drug-markets/cocaine/europe-and-global-cocaine-trade_en.

⁽⁵⁾ EU Drug Market: Cocaine, lk 10, avaldatud aadressil www.emcdda.europa.eu.

⁽⁶⁾ Seletuskiri, lk 2.

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1725, 23. oktoober 2018, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).

Lisaks väljendab Euroopa Andmekaitseinspektor heameelt, et soovitusel põhjendus 4 sisaldab viidet Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/794⁽⁹⁾ (edaspidi „Europoli määrus“) põhjendusele 35, milles on sätestatud, et komisjon peaks saama konsulteerida Euroopa Andmekaitseinspektoriga ka lepingu üle peetavate läbirääkimiste ajal ja igal juhul enne lepingu sõlmimist.

8. Euroopa Andmekaitseinspektor tuletab meelde, et tal oli juba 2018. ja 2020. aastal võimalus esitada märkusi Europoli ja kolmandate riikide õiguskaitseasutuste vahelise isikuandmete vahetamise kohta Europoli määruse alusel⁽¹⁰⁾.
9. Euroopa Andmekaitseinspektor märgib positiivselt, et tuginedes ka Euroopa Andmekaitseinspektori mitme varasema arvamuse soovitudele selles küsimuses, on komisjon nüüdseks kehtestanud andmekaitse aluspõhimõtteid sisaldava hästi struktureeritud eesmärkide kogumi (läbirääkimisjuhised), mida komisjon püüab ELi nimel saavutada rahvusvahelistel läbirääkimistel, et sõlmida lepingud isikuandmete vahetamise kohta Europoli ja kolmandate riikide õiguskaitseasutuste vahel.
10. Seoses sellega on käesolevas arvamuses esitatud soovitude eesmärk selgitada ja vajaduse korral edasi arendada ELi ja Boliivia vahelise tulevase lepingu kaitse- ja kontrollimeetmeid isikuandmete kaitse osas. Need ei piira muid võimalikke soovitusi, mida andmekaitseinspektor võib esitada läbirääkimiste ajal saadava uue teabe alusel.

11. JÄRELDUSED

38. Eelnevast lähtudes soovitab Euroopa Andmekaitseinspektor järgmist:

- (1) et tulevane leping välistaks selgesõnaliselt selliste isikuandmete edastamise, mis on saadud inimõiguste ilmselge rikkumise teel;
- (2) et tulevases lepingus sätestataks selgesõnaliselt kuritegude loetelu, millega seoses võib isikuandmeid vahetada, ning et edastatavad isikuandmed peaksid olema seotud konkreetsete juhtumitega;
- (3) et tulevases lepingus nähtaks ette edastatud isikuandmete säilitamise vajaduse korraline läbivaatamine ja muud asjakohased meetmed tähtaegade järgimise tagamiseks;
- (4) tagada, et tulevane leping sisaldaks Europoli määruse artiklis 30 sätestatud kaitsemeetmeid;
- (5) tagada, et turbemeetmed hõlmaksid andmeid, mida töödeldakse nii sihtkohas kui ka transiidi ajal;
- (6) tagada, et lepingu alusel saadud andmete põhjal ei tehtaks automatiseeritud otsuseid ilma tõhusa ja otstarbeka inimsekkumise võimaluseta;
- (7) et tulevases lepingus sätestataks selged ja üksikasjalikud eeskirjad andmesubjektidele kättesaadavaks tehtava teabe kohta;
- (8) et komisjon pööraks läbirääkimiste käigus erilist tähelepanu direktiivi eelnõu artikli 3 punktile k, mis käsitleb järelevalvet, mida teostavad andmekaitse eest vastutavad tõhusate volitustega sõltumatud avalik-õiguslikud asutused Boliivia õiguskaitseasutuste ja muude pädevate asutuste üle, kes hakkavad edastatavaid isikuandmeid kasutama,

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta määrus (EL) 2016/794, mis käsitleb Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametit (Europol) ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 2009/371/JSK, 2009/934/JSK, 2009/935/JSK, 2009/936/JSK ja 2009/968/JSK (ELT L 135, 24.5.2016, lk 53).

⁽¹⁰⁾ Vt Euroopa Andmekaitseinspektori arvamus 2/2018 kaheksa läbirääkimisvolituse kohta rahvusvaheliste lepingute sõlmimiseks, mis võimaldavad andmevahetust Europoli ja kolmandate riikide vahel, vastu võetud 14. märtsil 2018, https://edps.europa.eu/sites/edp/files/publication/18-03-19_opinion_international_agreements_europol_en.pdf ja Euroopa Andmekaitseinspektori arvamus 1/2020 läbirääkimisvolituse kohta rahvusvahelise lepingu sõlmimiseks isikuandmete vahetamise kohta Europoli ja Uus-Meremaa õiguskaitseasutuste vahel, välja antud 31. jaanuaril 2020 https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/20-01-31_opinion_recommendation_europol_en.docx.pdf

- (9) lepingu käesoleva läbivaatamise eesmärgil, et lepinguosalisel vahetaksid korrapäraselt teavet andmesubjektide õiguste kasutamise kohta ning asjakohast teavet lepingu kohaldamisega seotud järelevalve- ja õiguskaitsemehhanismide kasutamise kohta.

Brüssel, 3. mai 2023

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET